

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

16. De Opinionum delectu in rebus agendis secundum Conscientiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

litate infinitum. Item piū videtur asserere, Deum quia est per seipsum substantia infinita, & immensus actu extra mundum existere in illis infinitis spatijs, quæ sola mentis cogitatione percurrimus: quod quia rationi aduersari videtur, non est meo iudicio, admodum certum, & verum, & cum Theologorum communi sententia pugnat Scot. 1. d. quæst. 1. Bonauent. art. 2. q. 1. Ricard. art. 1. q. 4. Dur. q. 1. Capreo. q. 1. art. 3. ad. 4. Aureoli. licet Mai. 1. d. 37. q. 2. & alij esse actu Deum extra caelum arbitrentur, quam sententiam errorem esse dicit sed immerito Aquarius lib. 1. Metaphysic. dilucida. 4. Docent quidem Patres Hilarius lib. 1. de Trin. Hiero. Isai. 66. August. lib. 1. confess. cap. 2. & 3. Nazian. oratione 2. de Theologia, Dionys. de diu. nomin. c. 1. Aug. lib. 11. de ciuit. c. 5. Deum esse in omnibus, & extra omnia, forinsecus, & intrinsecus, sed profecto nihil aliud dicere volunt, nisi Deum mundo à se procreato non concludi, quoniam est immensus, & infinitus, nullo loco circumferibi, nullo spatio definiti, determinari vè potest; & ideo est extra mundum, quia non concluditur mundo; eminet inter omnia, quia superat vniuersa. Quod verò extra mundum actu non sit, non est, quia per seipse immensus non sit, sed quia extra mundum actu nihil est. Sicut etiam Deus omnipotens est, & tamen quod esse non potest, ab eo fieri nequit. Atque hæc quidem nobis de defectu opinionum in foro exteriori, & ad docendum, iudicandum, patrocinandum, & concludendum in causis, & litibus dicta sufficiant.

Cap. XVI.

De opinionum defectu in rebus agendis in foro Conscientiæ.

Restat vt nunc breuiter explicemus, quæ opinio sit in foro Conscientiæ deligenda.

Primo quaeritur, An Regule, seu Præceptiones traditæ à capite. 9. vsque ad 13. sint etiam in foro conscientiæ obseruandæ. Respondeo, Regulas priores tres, capite scilicet nono, decimo, & vndecimo traditas, etiam in foro Conscientiæ esse seruandas; quia in vtroque foro locum, & vim habent, vt ex ipsis plane constat.

Secundo quaeritur, An in foro conscientiæ semper oporteat eligere opinionem tutiorem. Caietanus in summa, verbo, Opinioni vsus, respondet his verbis: In operadis nisi tutiorem partem eligendo, non licet opinionem cuiuscunque assumere, vt regulam operis: quoniam eo ipso quod operatio regulanda committitur opinioni, committitur regulæ ambigæ, quia opinio omnis ambigua est, vt potè cum formidine alterius partis. Et quia præsupponitur, quod non eligatur tutior pars; consequens est, vt operatio committatur regulæ ambigæ ad casum peccati, ac per hoc exponatur periculo peccandi: quod constat esse illicitum. Hæc Caietanus quæ sequitur auctor Armilla, sic ait: Vbi sunt opiniones, semper tutior pars est eligenda. Et Almainus tract. 3. Moral. cap. 18. tract. 1. c. 14. aperte tradit, non sufficere ad bonitatem actus assensum opinatæ, quia opinio semper habet formidinem partis oppositæ. Ergo, inquit, is qui in agendo opinione sola ducitur, se exponit periculo peccati. Idem S. Thomas sensisse

videtur, nam cū quaereret, Vtrum peccet habens plura beneficia, eo quod sint de hac re opiniones. Responder in hunc modum: Si is qui possidet plura beneficia secundum opinionem in sufficientem, habet conscientiam de contrario, peccat contra conscientiam, quamuis non contra legem. Si non habet conscientiam de contrario, sed certitudinem, sed tamen in quandam dubitationem inducitur ex contrarietate opinionum, & sic si tali dubio manente habet plures præbendas, se periculo committit: & tunc proculdubio peccat magis amans beneficium temporale, quam propriam salutem; quod si in nullam dubitationem inducitur, non peccat. Hæc S. Thomas. Nec Alexander dissentit: Quaeritur, inquit, de illo, qui dubitat de aliquo contractu, Verum sit simonia an non, eo quod, quidam Doctores dicunt esse Simoniam; & quidam a se negat. Quid ergo sit facturus, cum ignoret? Respondet ei esse abstinendum ab huiusmodi contractu, ne se committat discrimini. Melius enim est, vt incidat in damnum temporale, quam in spirituale. Idem prorsus docet Adrianus. Quare horum omnium est aperta sententia, in agendo, quando sunt opiniones, tutiorem partem esse eligendam; alioqui se obijceret quis peccati periculo; quia opinio semper habet dubitationem admixtā: & in dubijs, id quod tutius est, semper est amplectendum, iuxta iuris Regulam. Et animaduertendum est, hanc sententiam intelligi eo modo, quo eam explicat Caietanus. Opinio enim debet accipi proprie, & strictè, vt est cum formidine; & dubitatione partis oppositæ, qualis plerumque solet esse opinio. Si tamè quis ita opinetur, vt nullam dubitationem habeat, qualis solet esse certitudo moralis, veluti cum opinamur, Constantinopolim esse in rerum natura, nihil prorsus ea de re dubitantes: tunc in agendo potest opinionem etiam minus tutam sequi, quia ei certè, & citra vllam dubitationem adheret. Et hoc à quæ accidit viris peritis, ac etiam imperitis: periti quidem examinatis opinionum rationibus, cognoscentes earum pondera, & momenta, firmioribusque ac melioribus rationibus moti, & innixi, certò absque vlla ambiguitate vni opinioni solent accedere, & ita in agendo eam possunt eligere. Experientia certè didicimus, ita hominum aliquos suis opinionibus adherere, ac si saxo alligarentur; & perinde, ac si eas certa, & euidenti ratione concluderent. Rudes verò, & imperiti, consultis viris bonis & doctis, solent in agendo eorum consilio duci, rati, certò & absque vlla dubitatione, in hoc se bene factitare. Porro ad bene agendum satis est, si certum assensum omnem dubitationem remouentem habeamus, quamuis res euidenter nobis perspecta non sit. Hæc igitur prima opinio duo continet, vt eam quidam explicant. Primum est, Quando opiniones sunt æquæ probabiles certa, & tuta, posse vnumquemque in agendo, quam maluerit eligere: sicut si duo essent æquæ beneficio Ecclesiastico digni; vel æquæ ad publicam administrationem idonei, possum ego quem illorum maluero, meo suffragio eligere: ita si duæ sint opiniones æquæ probabiles & tuta, licet mihi earum, quam magis probauero; vnam amplecti. Alterum est: Si altera opinio sit tutior, etiam si fuerit minus pro-

Alex. p. 2. q. 112. de ignor. m. s. casu vltimo.

Adrianus quodl. 2. n. 1.

Hæc quædam traditæ sunt. 1. d. 19. a. 6. p. 1. de Conscientiæ de con. 1. d. 19. a. 6. p. 1. Mai. 4. q. 2. in prob.

S. Thom. quodl. 7. q. 13.

K

babilis,

*Cordub.
de consi.
4. 9. Et Me
din. 1. 2. q.
19. a. 6. Ma
ter. 4. q. 2.
in prolog.
conclus. 3.*

babilis, eam in agendo nos sequi debere. Est alia secunda opinio, quæ affirmat tutum nobis licere in agendo opinionem minus tutam eligere, quando est probabilior: quando verò sunt opiniones æquæ probabiles tutiorem nos sequi oportere. Ita sententia videntur Cordubensis, Medina, & Maior: docent enim fas esse probabiliozem sequi opinionem, quamvis minus tutam.

Ut in hac re certi aliquid statuum: *Primo est animaduertendum, tutiorem opinionem dici eam, quæ censet id, de quo quæstio est, esse peccatum: Minus tutam dici eam, quæ ait non esse peccatum.* Verbi gratia, est controversia, an peccatum sit eligere minus dignum ad beneficia, vel publicas administrationes digniori neglecto: tutior opinio dicitur esse ea, quæ credit esse peccatum; quia digniorem eligentes peccatum vitamus: Minus tuta dicitur esse, quæ existimat non esse peccatum; quia si eam secuti, prætermisso digniori, minus dignum eligamus, peccati periculo nos ipsos obijciamus. Tutior igitur est opinio, quæ omne peccati periculum declinet, vel in qua tenenda nullum peccatum admittitur. *Deinde animaduertendum est, aliquando duas opiniones tales esse, ut quæcumque sequamur, in peccati discrimen incidamus; Verbi gratia, est opinio, quæ censet iudicem peccare, si quem ipse nouit innocentem, sed iuxta allegata, & probata in iudicio reum criminis conuictum, non condemnet; & est alia opinio, quæ putat peccatum admittere, si eum condemnet: Certè tunc ambæ opiniones sunt æquæ tuta, quia quæcumque sequamur, vel peccati periculum incurrimus, vel sumus à peccato omnino liberi, iustam exculationem habentes: quare solum videndum est, utra illarum sit probabilior. Insuper animaduertendum est, posse nos rei alicui assentiri, vel ex principijs eius proprijs, & internis; aut ex principijs communibus, & extrinsecis assumptis. Si assentiamur ex causis rei, vel ex proprijs eius effectibus, vel ex proprijs affectionibus, aut alijs quæ sunt cum re ipsa connexa: tunc assentimur rei ex proprijs principijs & internis: si assentiamur verò solo testimonio, & auctoritate dicentium, vel argumentis, rationibus, coniecturis, vel signis tantum probabilitibus permoti, tunc assentimur ex principijs communibus, & extrinsecis adhibitis. Nam testimonia dicentium, extrinsecis petuntur, & argumenta probabilia communia tantum sunt, non propria; quoniam utramque questionis partem probabilem conficiunt. Postremò est animaduertendum, posse nos duos assensus de eadem re simul contrarios habere; vnum ex principijs proprijs, & cum re ipsa coniunctis: alterum ex principijs communibus, & extrinsecis accedentibus. Exempli gratia putat quis se peccare, si ex mutuo commodum exigat, & accipiat ratione lucri cessantis, ponam eum ita sentire ob rationes, quas putat esse ex mutui natura deductas, & nihilominus credit, se nihil mali committere id emolumentum est mutuo petendo, quia nouit esse opinionem comunem maxime probabilem, assententem nullum in eare committi peccatum; hic ex diuersis principijs diuersa concludit; pari ratione aliquando contingit, ut quis dubitet an res, quæ potest sit sua, an aliena: an eam restituere debeat,*

an verò sibi retinere tuta conscientia possit: & nihilominus ex alio principio aliud sumpto, inire potest rem eam sibi retinere; quia in rebus ad iustitiam pertinentibus melior est conditio possidentis. Ex hoc igitur principio extrinsecus sumpto motus, ac ductus existimat, non debere se rem, quam possidet, restituere; ex alijs verò principijs dubitat, an sibi liceat retinere.

His igitur positis, si opinio minus tuta, est probabilior aut certior, eam in agendo nobis sequi licet, ut aiunt Cordubensis, & Maior. Probabilior autem vel certior dicitur ea, quæ firmiori, & meliori ratione fulcitur. Id illustro exemplis in medium productis. Si loquamur secundum ius tantum naturale, remoto omni iure Pontificio, quod nunc est. Opinio est dicentium nobis non licere, emere census in perpetuum vel ad tempus constitutos; & tamen licet nobis in agendo sequi opinionem, assententium nullum admitti peccatum in emptione eiusmodi census: & prior nihilominus opinio tutior est, sed minus probabilis. Extant nunc Pontificiæ constitutiones id approbantes, Martini V. Calisti III Nicolai V. Pij V. Itæ quamvis quidam opinentur, data opportunitate confitendi peccata lethalia, vi & ratione præcepti diuini nos ad ea confitenda compelli: licet tamen nobis eam opinionem eligere, quæ oppositum omnino docet; cum tamen minus sit tuta, sed certè probabilior. Est quorundam opinio, quemlibet de suis peccatis dolere oportere in diebus Dominicis: contra alij oppositum opinantur. Tutius est primum; & tamen omnes secundam sententiam docemus & sequimur. Item quidam existimant, si quis in die festo lethali peccato se deuincit, eum temporis circumstantiam confreri debere. Alij oppositum tradiderunt: & licet prior opinio sit tutior, secundam amplectimur maiori probabilitate firmatam. Item quorundam opinio docet, si prætermisso digniori minus dignum ad Ecclesiastica beneficia, vel administrationes publicas eligamus, oportere nos digniori posthabito restituere: & tamen licet nobis eam opinionem eligere, quæ omnino negat aliquid ei restituendum, quæ minus quidem tuta est, sed tamè probabilior plerisque videtur. *Deinde, si opinio minus tuta, fuerit communis; nobis licet eam in agendo sectari. Id patet tum exemplis iam ante allatis, tum quia opinio eo ipso quod est communis, est probabilior. Item quando opiniones sunt æquæ probabiles. Videlicet ex numero, vel testimonio, siue auctoritate Doctorum, quamvis non ex pondere & momento rationum, iure possumus minus tutam in agendo præferre: immò etiam si quæ minus tuta est, minus probabilis habeatur, ut statim dicam. Hoc licet auctores non tradiderint, ratione tamen efficaci concluditur, quia id bene agitur, quod prudenter geritur: sed qui aliorum consilio ducitur, prudenter agit: ergo qui in agendo opinionem Doctorum probabilem lequitur, prudenter rem gerit. Deinde potest quis ex rationibus à re ipsa sumptis certò iudicare hoc esse sibi cauendum; & ex principijs communibus, vel extrinsecis petitis certò itè existimare, hoc esse sibi faciendum. Sicuti vlti venit, ut quis ex principijs rei motus, putet esse sibi hodie reuinium seruandum, ex consilio tamen, aut præcepto Superioris*

credit

ris credit se se nullo modo ieiunium hodiernum suscipere cogi. Sic etiam quamvis Titius, ex principijs à re sumptis putet, fas non esse iter in die festo facere, quia tamen nouit esse probabilem multorum sententiam, tunc iter fieri in die festo, putat ex opinione probabili hoc sentientium, sibi licere in die festo iter conficere. Accedit his, quod communis opinio, item & probabilior, quamuis minus tuta sit, vt ante iam dixi, potest eligi absque vlllo peccato: ergo quando opiniones sunt æquæ probabiles, aut altera minus probabilis, potest alterutra deligi: quia quâdocunque opinio est probabilis, temeritatis vel imprudentiæ criminè effugimus, si eam sequamur. Idem dicitur temere fieri, quod absque ratione & causa probabili geritur. Nec in vllum item peccati periculum incidimus. si hoc enim esset, etiam quando opinionem communem, sed minus tutam eligimus, peccati periculum incurreremus.

Duo possunt obijci, Vnum est Regula iuris, qua dicitur, Tutiorē partē esse eligendam, c. iuuenis. de sponsa. Sed respondeo, eam Regulam iuris intelligi in dubijs, non autem in opinionibus: qui enim opinatur, vni quæstionis parti assentitur, & ideo dubius nō est. Deinde potest obijci; Qui minus probabilem, aut minus tutam opinionem eligit, se periculo peccati committit, quia opinio semper habet dubitationem admixtam partis oppositæ. Respondeo, eum, qui probabili opinione ductus quidpiam agit, nullum peccati periculum subire: quia quâuis pars opposita esset vera, peccatum in agendo deuitat, eo quod ex probabili opinione operatur. Quemadmodum is qui consilio boni & periti viri aliquid efficit, prudenter & bene agit, quamuis re ipsa malum sit id, quod eligit.

Tertio queritur, An in foro conscientie opinio probabilior eligi ac præferri debeat, si alio qui opiniones sint æquæ tute, quia si probabilior sit, quæ minus tuta est, iam dixi eam posse tunc deligi eo ipso quod sit probabilior. Queritur ergo an probabiliorē oportet eligere, quando sunt æquæ tute; Maior, Cordubensis & Medina videntur asserere, tunc debere nos eam eligere, quia si probabilior sit, minus peccati periculum habet; & sicut peccati periculum declinare debemus, ita & oportet nos deterioris & grauioris peccati periculum deuitare & minus eligere, si vtrunq; fugere, & cauere nequeamus. Ceterum ex antedictis colligi videtur, frequenter quidem probabiliorē opinionem esse eligendam: item si ex principijs à re sumptis moueamur, probabiliorē opinionem præferri oportere. Et hoc probat argumentum adductum: sed ex principijs communibus vel externis iuris possumus minus probabilem sententiam eligere, quoniam hac in re sufficit si opinio probabilis sit: sicut in agendo possumus aliorum consilio duci, quâdocunque illud veri similitudine & probabilitate munitur.

Quarto queritur, An communis opinio sit eligenda, quando alioqui opiniones æquæ sunt extra omne peccati periculum: Si quidem antè diximus fas esse communem eligere, quamuis sit minus tuta. Responderet Maior, communem opinionem esse tunc temporis præferendam; cum quia est probabilior: tum quia in crimen impruden-

tia, & emeritatis videmur incidere, si communi opinione posthabita, alteram deligamus. Veruntamen licet frequenter communis opinio eligenda esse videatur, peccatum tamen non est, minus communem eligere; tum quia tutior esse potest, tum etiam quia aliquando minus communis opinio, firmiori & meliori ratione fulta sustinetur: & in opinionibus, nō sententiæ numerantur, sed ponderantur. Præterea ex principijs communibus vel extrinsecus assumptis (vt sæpe iam monui) iuste possumus iudicare hoc esse nobis agendum; ergo in hac re satis est ad omni peccati periculum euitandum, si opinionem probabilem, licet minus communem sequamur.

Quinto queritur, An eo ipso, quod plures vnum aliquid sentiant, ea sententia in foro conscientie tanquam probabilior opinio sit iudicanda. Respondeo non semper pro tali esse habendam; quoniam non bene res se habere videntur, vbi suffragiorum numerus, non pondus eorum vel momentum examinatur, nam sepe vsu venit, vt in suffragijs ferendis maior pars meliorē vincat; & ob multitudinem opinantium, varijs affectibus agitata ad peiorem frequenter inclinet. Quare Dominus in veteri lege præcepit, in iudicando, plurimorum (aut turba, vt ex Hebræo commode, verti potest) sententiæ non acquiesces, vt à vero denies. Obijcies forsitan, id quod ex Isidoro refertur in cap. Placuit. d. 16. his verbis: *Canonis qui dicuntur Apostolorum præferuntur ceteris concilijs, quoniam licet à quibusdam dicantur apocryphi, plures tamen eos receperunt. Et in c. In Canonici, d. 19. ex Augustino dicitur: In illis scripturis, que non ab omnibus recipiuntur, præponendas esse eas, quas plures grauioresque recipiunt, his, quas pauciores minorisque auctoritatis Ecclesie admittunt.* Respondeo, frequentius probabiliorē opinionem haberi eam, quæ maiori opinantium numero comprobetur: aliquando tamen numerum sentientium, grauitas aliorum vincit, ac superat.

Sexto queritur, An in foro conscientie liceat aliquando contra communem opinionem vnus tantum classici auctoris sententiam tenere: Respondeo, id passim aut crebrò non licere; aliquando tamen vicio & culpæ dandum non est, si eam singularem opinionem sequamur: nam contingit interdum, vt contra cōmunem vnus Classici Doctoris opinio firmiori meliorique fundamento nitatur. Ponamus exemplum: Communis opinio est, Beneficium Ecclesiasticum quamuis tenue & exiguum, nos vinculo iuris obstringere, ita vt torum diuinum officium persolvere debeamus: cōtra quam opinionem sentit & scripsit Sotus ea ratione ductus, quod Beneficium propter officium confertur: Ergo si tenue est & exiguum, nulli subijcit obligationi possessorem, qua preces horarias recitare cogatur. Et certè quibusdam valde probabile videtur quod Sotus ait; quod sanè si quispiam sequeretur, non condemnarem. Præterea communis est opinio, peccatum lethale contrahere, si quis Matutinis precibus non peroratis, & absq; iusta & debita causa faciat Missæ sacrificium. Contra quam sententiam. Sot. lib. 10. de insti. q. 5. art. 4. conclus. 2. & in 4. dist. 13. q. 2. art. 2. ad finem scripsit, negans lethale in ea re peccatum inesse; eo quod tale quippiam nec ex iure colligatur, nec ex vsu & more, nec ratio-

Exod. 23.

Sotus li. 10
de inst. q. 5.
art. 4. conclus. 2.

ne efficaciter comprobetur: quia non omnes consuetudines tanti sunt ponderis & momenti, ut violatores earum tanquam reos peccati lethalis condemnent. Negari non potest, quin Soti sententia sit mediocriter probabilis, nec facile & citò condemnanda, nisi ubi Episcoporum constitutiones fanciuerint, ne quis Matutinarum precum non absoluto penso rem diuinam faciat. Insuper ut exemplo quorundam vtar, est omnium ferè communis sententia, constitutiones Pontificias, quas Bullas vulgò nominam³, si in curia Romana promulgentur, omnes vbique locorum tenere, ita ut vniuersi eas obseruare debeant. Contra quam opinionem scripsit Sotus, probans eas vbique terrarum vim obligandi non habere, nisi in singulis prouincijs Antistitum opera & cura denuncientur. Et Sotum secuti sunt alij, & id ipsum ante Sotum tradiderant Angelus, & quidam alij; sanè mihi in hac re opinio còmunis semper visa est nò solum tutior, sed verior etiam & certior, & in agendo amplectenda. Veruntamen aliquos nonnunquam audiui dicentes, dubitari non posse, quin opinio Soti aliqua probabilitate innitatur; quippe quæ non ipsius duntaxat Classici alioqui auctoris; sed Angeli quoque & quorundam aliorum auctoritate & testimonio munitur. Ex quo efficitur, inquit, ut si quis eam fuerit in agendo secutus, in foro conscientie nullum temeritatis, aut imprudètiæ crimen incurrat. Ceterùm aliter ego dicendum existimo: si quis Soti in hac parte sententiam sequatur, iustam excusationem non habet; quia ut suo loco fusius explicabo, probabilis opinio Soti non est, nisi quando pontificiæ constitutiones vsu receptæ non sunt, quamuis alioqui in Romana Curia publicè promulgatæ. Item communis est Theologorum opinio, Missæ sacrificium certi, ac finiti esse fructus & pòderis, ac proinde pro pluribus oblatum, minus singulis prodesse, quam si pro vno tantum offerretur: At Caiet. tom. 2. opusculorum tract. 3. q. 2. & quidam alij, de quibus Herueus quodl. 10. q. 13. censent nò esse certæ, & finitæ efficacitæ per se, sed infinitæ; finiri tamen eam in ijs pro quibus offertur & ipsi non offerunt; sola Christi Domini voluntate; in ijs verò pro quibus offertur; & ipsi sunt offerentes finiri pro maiori, minoritè eorum studio & affectu; & quando pro his offertur etiam si pro multis offeratur non minus singulis prodesse, quam si pro vno tantum offerretur. Mihi semper verior est visa prima sententia, sed ut alij sentiunt, Caietani opinio sua probabilitate non caret, ut suo loco explicabo. Insuper còmunis omnium opinio sentit irregularitatem affici, si quis ut innocètem parentem, vxorem aut filium, immò etiam cognatum, vicinum, amicum, aut etiam extraneum defendat ab iniqua morte; occiderit eum, qui per iniuriam in aliquem ipsorum irruit: at Couarruias Fortunium secutus probabiliter censuit in nullam irregularitatem incurrere. Item constans est omnium sententia irregularitatem contrahere, si quis occiderit furem, ut res suas tueatur & seruet: Couarruias oppositum tradit; certè in vtraque quæstione eum, qui ut probabilem sententiam Couarruiæ sequeretur, non damnarem. Et idem dicendum de Clerico, qui ne patria euertetur ab hostibus, aut ne

exercitus Christianorum deleteretur, aut ne Rex, vel princeps necaretur, hostem occideret còmunis opinio sentit eum in irregularitatem labi, at Couarruias putat oppositum esse valde probabile. quamuis contra eum facere videatur, quod respondet Pontifex in c. Petino, de Homici. Animaduertendum tamen est, quando vnus, vel duo, vel tres classici Doctores còtra communem sententiam opinantur, non continuò esse adhærendum; quia tres, quatuorue sint: videndum enim est an post eos etià alij plures scripserint, qui eos communi consensu refellant, & opinionem communem amplius corroborant, tunc certe in agendo, non est contra communem opinionem sentiendum. V. G. còtra communem sentit Sotus, eum, qui Simonix crimen còmitens, temporale commodum acceperit, nulla obligatione compelli ad id pauperibus restituendum, vel Ecclesiæ ante iudicis sententiam, sed ei, à quo accepit: at post Sotum alij scripserunt, & eius opinionem còmuni consensu refutarunt. Quare non est in agendo contra communem, Soti opinio tenenda. Item contra communem docuit Sotus. lib. 9. de iust. q. 3. m. 3. ad 2. cuius sententiam sequuti sunt Ledesin. 4. p. 2. q. 2. 4. q. 1. art. 5. Merca. c. 15. de restitut. Salon. 2. 2. q. 66. a. 5. controuer. 1. c. Petrus Nauarr. lib. 4. de restit. c. 2. m. 75. probabilem patet, Medi. lib. 1. in sua instructi. c. 14. §. 43. rem alienam inuentam non comperante domino, diligentia adhibita posse sibi inuentorem retinere, nec esse in pauperù vsus erogandam: sed post Sotum alij scripserunt quorum plures eum confutant: videndum est, an sit opinioni Soti contra communem accedendum; quoniã nonnulli scripserunt eam esse probabilem sententiam, quamuis alijs nequaquam probatur. Præterea contra communem scripsit Nauarr. in Manu. c. 27. m. 34. c. 35. de peni. d. 6. c. 1. §. labore. n. 10. c. 11. c. ante ipsum alij quos citat. Couarr. in c. alma mater, de fen. excom. in 6. p. 2. §. 2. m. 7. quotquot sunt notorij excommunicati, aut publici denunciati, esse omnino euitandos: & tamen ante & post Nauarrum scriptores pleriq; docent solum duo excommunicatorum genera esse deuitanda, nimirum qui sunt notorij Clericorum percussores, aut qui sunt publicè nominatim denunciati. Vnde opinione Nauarr. negligit, communis sententia est tenenda. Item contra communem omnium sententiam docuit fas esse Titio, qui Caio debet centum aureos ad certum tempus soluendos redimere ac emere minoris, si eos anticipata pecunia redimat, qui ante Nauarrum, & qui post eum scripsere oppositum tradiderunt. Similiter contra communem sententiam sentit Can. lib. 8. de loci. Theol. c. 5. ad 3. Matrimonium sine Sacerdote ministro coniuges copulante contractum non esse verè, & propriè sacramentum. Item contra communem pariter, Cai. in opus. 10. 1. tract. 12. q. 1. scripsit Matrimonium inter absentes per literas procuratoresq; initum non esse verè & propriè sacramentum. Sic itidem contra communem opinionem scribit Canus Romanù Pontificem in approbandis Religiosis ordinibus labi & errare posse. Gregorius itidem Ariminensis cum communi Theologorum sententia pugnat, paruulos, sine baptismo decedentes perpetuo igne torqueri docens.

Sot. lib. de
iust. 1. q. 1.
art. 4. Me-
din. 1. 2. q.
90. art. 4.
Angel. lex.
q. 12.

Sot. li. 9. de
iust. q. 8. a. 1

Nauarr. in
Man. c. 17.
n. 271. 272.

Con. clem.
si furiosus
de hom. p.
3. §. 1. nu. 5.

Can. lib. 1.
de loci. c.
5. q. 3. pro-
pò finem.
Grego. 2. d.
30. q. 3.